

De gelijkenis van de tien maagden (Matth.25:1-13)

Prof. Ernst Ferdinand Ströter

“Dan zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn geworden aan tien maagden die hun lampen namen en uitgingen de bruidegom tegemoet. Vijf van hen nu waren dwaas en vijf wijs. Want de dwaze namen hun lampen, maar namen geen olie met zich mee; de wijze echter namen olie in hun kruiken, met hun lampen. Toen nu de bruidegom uitbleef, werden zij allen slaperig en sliepen in. Maar te middernacht klonk een geroep: Zie, de bruidegom! Gaat uit, <hem> tegemoet! Toen stonden al die maagden op en brachten hun lampen in orde. De dwaze nu zeiden tot de wijze: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. De wijze antwoordden echter en zeiden: [Nee], opdat er niet misschien voor ons en voor u helemaal niet genoeg is; gaat liever naar de verkopers en koopt voor uzelf. Toen zij echter weggingen om te kopen, kwam de bruidegom; en zij die gereed waren, gingen met hem naar binnen naar de bruiloft, en de deur werd gesloten. Daarna echter kwamen ook de overige maagden en zeiden: Heer, heer, doe ons open! Hij echter antwoordde en zei: Voorwaar, ik zeg u: ik ken u niet. – Waakt dan, want u kent de dag of het uur niet” (Matth.25:1-13)

Allereerst moeten we een helder zicht krijgen op het **verband** waarin deze gelijkenis staat en de **bodem** waarop ze is uitgesproken. Een Schriftuitleg waarin deze twee punten buiten beschouwing worden gelaten, is nooit betrouwbaar. Het vaststellen van deze beide aspecten is in dit geval bijzonder gemakkelijk en eenvoudig.

De gelijkenis staat duidelijk in nauw verband met een hele reeks van profetische toespraken van de Heer Jezus (eschatologische, d.w.z. handelend over de "laatste dingen"). Ze beginnen met Matth. 24:1 en sluiten af met hfst. 25:46. Ze behandelen eerst (in hoofdstuk 24) in grote lijnen en op een overzichtelijke manier het verloop en de aard van het tijdperk dat met de wederkomst van de Zoon des Mensen, d.w.z. van Israëls beloofde Messias en Koning ten oordeel, zal worden afgesloten. Dan worden (in hoofdstuk 25) door de Heer in drie gelijkenissen getoond:

1. **(vs. 1-13)** De eigenaardige gestalte die het koninkrijk der hemelen, beloofd aan Israël, tegen die tijd zal hebben aangenomen, in de gelijkenis van de tien maagden;
2. **(vs. 14-30)** De afrekening die de terugkerende Heer dan met zijn dienaren zal houden, in de gelijkenis van de slaven die het bezit van hun afwezige meester moesten beheren;

3. **(vs. 31-46)** Het grote gericht van de verheerlijkte Mensenzoon over de (dan op aarde levende) volken, dat reeds was gepredikt door Joël (hfst. 4), in de gelijkenis van de schapen en bokken.

Dat men in hfst. 24 moet letten op de chronologische volgorde van de toekomstige gebeurtenissen die daar worden voorzien, is vermoedelijk aan geen enkele twijfel onderhevig. Of er bij de drie groepen gelijkenissen in hfst. 25 ook van zo'n chronologische volgorde sprake is, mag worden betwijfeld. Want tussen de afzonderlijke gelijkenissen worden geen verbanden gelegd die een volgorde in de tijd laten zien, zoals dit in hfst. 24 (vs. 9,10,15,29) meerdere keren gebeurt. De schijnbare uitzondering in vers 31 wil klaarblijkelijk geen verband met de voorafgaande gelijkenis leggen, maar slechts met de al meermaals genoemde centrale gebeurtenis: de terugkeer van de Koning, de Mensenzoon uit de hemel. Aan het begin van onze gelijkenis (vs.1) staat echter een uitdrukking die jammer genoeg veel te weinig aandacht heeft gekregen in de interpretatiepogingen en waar we later op terugkomen: **“Dan zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn geworden aan...”**

Wat de **bodem** betreft waarop onze gelijkenis werd uitgesproken, kan het volgende worden gezegd:

1. Ten eerste vertelt alleen Mattheüs ons deze gelijkenis. Nu is het eerste van de vier evangeliën (volgens het eigen opschrift) echter in speciale zin het “geslachtsregister van Jezus Christus, de Zoon van David, Zoon van Abraham”. Dat wil zeggen, dit verslag wordt beheerst door de gedachte om Jezus aan Zijn volk Israël te tonen als de beloofde Koning van het verwachte en toekomstige koninkrijk der hemelen, de herstelde Godsregering op aarde.

2. Dienovereenkomstig beperkt de grote profetie over het einde der tijden in hfst. 24 zich tot wat belangrijk is voor **Israël en Jeruzalem**, terwijl er in Luk. 21, waar hetzelfde onderwerp wordt behandeld, een duidelijke verwijzing is naar de "tijden van de heidenen" waarin Jeruzalem door de volken zal worden vertrappt (vers 24). Ook spreekt Lukas (v. 25.26) over de "angst van de volken" van die dagen en over hun "bangheid en verwachting" van wat er over het "aardrijk" zal komen – Lukas biedt dus een veel verder reikende weergave dan Mattheüs.

3. In het hele verband van de twee hoofdstukken (24 en 25) wordt de Gemeente van God uit de heidenen die er in de huidige tijd is (volgens het geheimenis dat aan Paulus werd geopenbaard: Rom. 16:25; Ef. 3:3-10; Col. 1.25-27) helemaal niet genoemd. Jezus overziet met een profetische blik (Matth. 24) het hele voor Hem liggende tijdperk tot aan Zijn wederkomst in heerlijkheid. Hij belicht de belangrijkste punten die voor de interne en externe geschiedenis van het volk Israël en de stad Jeruzalem van belang

zijn. Maar over het in dezelfde tijdsperiode vallende geheimenis van een lichaam van Christus, dat "uit Israëls val" zou ontstaan, nam Hij het diepste stilzwijgen in acht. Dit stilzwijgen is onmogelijk terug te voeren op onwetendheid. We kunnen het ook niet als toevallig, willekeurig of onbelangrijk beschouwen. Het moet gezien het grote belang van het lichaam van Christus voor de hele ontwikkeling van het koninkrijk van God en de grote plaats die dit inneemt in de (verdere) nieuwtestamentische Schriftopenbaring - we bedoelen de brieven van Paulus in het kielzog van de Handelingen van de Apostelen – zó zijn dat dit stilzwijgen van de Heer niet alleen opzettelijk is, maar ook veelzeggend. Beter had de Meester het niet in woorden kunnen uitdrukken dat in al deze profetische toespraken over de eindtijd de Gemeente van God uit de volkeren helemaal niet in beeld komt.

4. Dit wordt bevestigd door het feit dat de Meester de beelden, decors en kleuren voor onze gelijkenis heeft gekozen in overeenstemming met de centrale gedachte die het hele Oude Testament doortrekt: het feit dat de HEERE een huwelijksverbond heeft gesloten met Israël; terwijl Paulus zelfs in de prachtige passage over het christelijk huwelijk (Ef. 5: 22-33) de Gemeente nooit de bruid of echtgenote van Christus noemt, maar Hem aanduidt als het Hoofd en haar als Zijn lichaam (v. 23.28.30).

Uit deze overwegingen volgt dat er geen enkele reden is om deze gelijkenis op de Gemeente toe te passen; net zoals de gelijkenis van de schapen en bokken (25:31-46) niet geïnterpreteerd mag worden als een verwijzing naar gelovigen in Christus. Dit mag ons er geenszins van weerhouden om de gelovige Gemeente van onze tijd uit zulke gelijkenissen een overvloed aan waardevolle, praktische vermaningen en instructies te bieden. Het blijft waar, in de ruimste zin, dat alle door God gegeven Schrift nuttig is om te onderwijzen, te weerleggen, te verbeteren, enz. Evenzo is alles op het hele terrein van de Goddelijke openbaring van ons, omdat wij van Christus zijn en Christus van God is (2 Tim. 3:16; 1 Kor. 3:22,23). Maar het is absurd en aanmatigend om elk Schriftwoord en elke gelijkenis op "ons" te betrekken, alsof elk Schriftwoord zonder onderscheid "ons" als onderwerp zou moeten hebben. Net alsof een mens alleen maar iets "voor zichzelf" uit een historisch, wetenschappelijk of filosofisch werk zou kunnen halen en leren, wanneer hijzelf het onderwerp was van de betreffende verhandeling!

Hoewel er dus geen bezwaar is tegen een praktische, didactische **toepassing** van de gelijkenis van de tien maagden op alle discipelkringen vanaf de dagen van de Heer Jezus tot op de dag van vandaag, maken we beslist bezwaar tegen een Schriftuitleg, die van de tien maagden (of tenminste de vijf wijze) de Gemeente, het lichaam van Christus, maakt, en die de gebeurtenissen die in deze gelijkenis worden beschreven (het uitblijven van de bruidegom, het in slaap vallen van alle maagden, de middernachtelijke roep, enz.) zonder meer op processen in de historische, huidige of toekomstige ontwikkeling van de Gemeente wil betrekken. Deze vorm van Schriftuitleg

wijzen we af, want die is misleidend en verwarrend. Naar onze mening is de gelijkenis geenszins van toepassing op de Gemeente, hoewel de Gemeente het recht en de taak en de verantwoordelijkheid heeft om alles te leren en te gebruiken wat de Heer er in heeft gelegd op het terrein van vermaning en instructie.

Na deze inleidende opmerkingen wenden we ons tot de gelijkenis zelf. Zoals we dikwijls hebben aangegeven, laten we het laatste woord van Hem Die deze boodschap heeft gegeven als sleutel dienen, niet voor de duiding en interpretatie, maar voor de praktische toepassing ervan. De Meester geeft zelf aan waartoe Hij de gelijkenis destijds aan de discipelen heeft verteld: **“Waakt dan**, want u weet noch de dag, noch het uur waarin de Zoon des mensen komen zal!”

De Opgestane geeft dezelfde specifieke, zelfs nog scherper geformuleerde uitleg aan dezelfde groep discipelen (uitgezonderd Judas) naar aanleiding van hun vraag over het tijdstip van het herstel van het koningschap voor Israël (Handelingen 1:7): “Het komt u niet toe tijden of gelegenheden te weten die de Vader... heeft gesteld”. Verwant, en toch heel anders van vorm, is de manier waarop Paulus erover schrijft aan de gelovigen in Thessalonica: “Maar wat de tijden en gelegenheden betreft, broeders, hebt u niet nodig dat u geschreven wordt” (1 Thessalonicenzen 5:1). Net zoals hij mocht zeggen (1 Thess. 4:9): “Wat nu de broederliefde betreft, hierover hebt u niet nodig dat wij u schrijven”. Het is opmerkelijk dat de apostel het in alle brieven aan de gemeenten niet nodig of raadzaam vond om de gelovigen zulke afwerende of terechtwijzende verklaringen of waarschuwingen te geven als Jezus herhaaldelijk aan de twaalfen gaf.

Het lijkt ons met zich mee te brengen dat de positie van de gelovige Gemeente in Christus ten opzichte van deze hele kwestie van tijden en gelegenheden wezenlijk anders is dan die van de discipelen uit Israël in hun hoedanigheid van geroepen vertegenwoordigers en leraars van hun eigen volk. **Alle Israëlitisch-nationale profetie verloopt volgens duidelijk getrokken chronologische lijnen en binnen het kader van vaste tijdstippen. De roeping van de Gemeente, die haar plaats heeft in de hemelse gewesten, beweegt zich op paden die elke maatstaf van tijd te boven gaan.** Het is niet nodig om haar daarover te schrijven.

De twaalfen, die van nature gewend waren om naar tijden en gelegenheden onderzoek te verrichten, moesten er echter door de Heer van worden weerhouden om daarop hun aandacht te vestigen, in het licht van de komende wending in de heilsgeschiedenis, namelijk het onberekenbare oordeel van verblinding over hun volk. De nadruk in deze slotwoorden van de Meester ligt daarom op: **Waakt dan!** In dit ene woord draait het om gereed staan, en daarop moest de nadruk worden gelegd vanwege de onvoorspelbaarheid van de komst van de Heer. En dat is ook het element

van blijvende praktische waarde dat de toepassing van deze gelijkenis te allen tijde eigen is en blijft.

V. 1: Dan zal het koninkrijk der hemelen gelijk zijn geworden aan tien maagden (enz.). Van alle gelijkenissen die Jezus uitsprak over het koninkrijk der hemelen, is er geen, waarvan de interpretatie en vervulling zó duidelijk door de Heer naar de **toekomst** wordt verplaatst, als deze ene. Indien de taal van de meester betekenis heeft, kan die alleen maar zijn dat het koninkrijk der hemelen op dat moment nog niet gelijk was aan tien maagden, maar dat pas op een later tijdstip zou zijn geworden. Daarmee is elke betrekking van deze gelijkenis op een eerdere tijd dan het tijdstip dat uitdrukkelijk wordt aangeduid als "Dan" een halt toegeroepen. De bijna universeel overheersende uitleg van deze gelijkenis die haar betreft op de gelovige Gemeente van deze tijd heeft zich om deze barrière helemaal niet bekommerd.

Alleen het tekstverband geeft ons informatie over het "**wanneer**". Aangezien alleen deze ene evangeliëschrijver (Mattheüs) de gelijkenis vermeldt, zijn we alleen maar afhankelijk van het **verband** waarin het woord op deze enkele Schriftplaats voorkomt. Het is zó eenvoudig en duidelijk dat er geen misverstand over kan bestaan. Matth. 24 sluit af met gebeurtenissen die alleen kunnen en zullen plaatsvinden met en bij de wederkomst van de Zoon des Mensen. Nu staat in de inleiding van deze gelijkenis de beslissende uitspraak dat alleen **dán**, d.w.z. alleen aan of met het einde van het huidige tijdperk, bij of met de komst van de Zoon des Mensen, het koninkrijk der hemelen gelijk zal zijn aan tien maagden. Zelfs de eenvoudigste Bijbellezer zal onmiddellijk inzien dat hij een Schriftuitleg die zulke vaste grenzen rustig meent te kunnen overschrijden alsof ze er helemaal niet zijn, onmogelijk mag volgen.

Aan wie moeten we denken bij de **tien maagden**? Wat we al hebben gezien over de bodem en het verband van deze gelijkenis, evenals de tijdslimiet voor haar inwerkingtreding, heeft bij ons de indruk gewekt dat we er de gelovige Gemeente uit de volkeren, het lichaam van Christus als zodanig, niet onder kunnen verstaan, maar dat we die uit het aantal mogelijke interpretaties op voorhand moeten wegstrepen. We worden daartoe ook nog gebracht door zwaarwegende aanleidingen in de tekst.

In hfst. 24 worden er toekomstige gebeurtenissen voorspeld die, volgens het apostolisch onderwijs dat we later ontvingen, de voltooiing van het geheimenis van het "lichaam van Christus" reeds als vooronderstelling hebben. Zo voorspelt vs. 30 bijvoorbeeld duidelijk de gebeurtenis die volgens Zach. 12:10-14 het grote keerpunt tot de geestelijke wedergeboorte van het volk Israël markeert, het einde van de verharding die hun voor de huidige tijd is toebedeeld, aangezien God hen voortdurend heeft opgesloten onder ongelof: Alle stammen van het land zullen zich op de borst slaan en de Mensenzoon zien komen op de wolken van de hemel met grote kracht en

heerlijkheid. Maar deze openbaring van heerlijkheid van Jezus Christus zal volgens Kol. 3:4 en 2 Thess. 1:10 niet plaatsvinden zonder de gelijktijdige medeverheerlijking en openbaring van Zijn lichaam, Zijn volheid, Zijn volle wasdom, naar Hoofd en leden. Derhalve kan de Gemeente op het moment dat Matth. 24:30 wordt vervuld, niet meer op aarde worden gedacht.

De enige mogelijkheid die daarom overblijft, is om deze tien maagden te beschouwen als een geheel andere groep van verlostten, die waarschijnlijk alleen uit gelovige Israëlieten zal bestaan. Met het woord 'maagden' wordt op twee dingen gewezen. Om te beginnen is dit de zedelijke en godsdienstige kwaliteit, de onberispelijke aard van de hier genoemde klasse. En dat geldt voor alle tien. Op geen enkel punt in de gelijkenis wordt aan de dwaze maagden hun maagdelijkheid ontzegd, wat die ook mag inhouden. Om onder hen totaal onverlichte, onwedergeboren mensenkinderen te verstaan, die dood zijn in zonde, lijkt ons ontoelaatbaar. We worden veeleer herinnerd aan een groep van 144.000 verlostten uit alle twaalf stammen van Israël, die we twee keer ontmoeten in de Openbaring (hoofdstuk 7:1-8; 14:1-5). Deze (14:4) worden onbevlekt genoemd met vrouwen (d.w.z. met afgoderij of geestelijke hoererij), dus aangeduid als "maagden". We kunnen deze aanduiding ook toepassen op deze klasse van "tien maagden", waarvan het aantal ons alleen maar voorkomt als een uitdrukking van een ronde, gesloten groep; zonder dat we willen zeggen dat ze volledig samenvallen met de 144.000 in Openbaring. 7 en 14. Alleen qua karakter kunnen we ze vergelijken met deze eerstelingen uit het Israël van de eindtijd.

Bovendien vertelt het woord "maagden" in het verband van deze gelijkenis ons dat het bruidsmisjes zijn; d.w.z. eregasten die, ter gelegenheid van de bruiloft (van de bruidegom), de bijzonder hoge onderscheiding kregen om in het onmiddellijke gevolg van de bruid te zijn en de ereplaats aan haar zijde in te nemen; om haar op een speciale manier bij de voorbereidingen voor de bruiloft van dienst te zijn, om haar op te maken, enz.

Dientengevolge hebben we natuurlijk te maken met mensen wier aard hen het recht verschafte om tot een dergelijke onderscheiding te worden geroepen, maar bij wie er toch een rampzalig onderscheid aan het licht kwam, dat, onverminderd de onberispelijkheid van hun aard, de helft van hen uitsloot van de eer en de waardigheid die voor hen bestemd was.

Van alle tien wordt gezegd, dat ze **“hun lampen namen en uitgingen, de bruidegom tegemoet”**. Het gaat bij hen allemaal dus evenzeer om het binnenhalen van de bruidegom, die zich op de bruiloft aan het voorbereiden was. In de tekst wordt niets gezegd over de bruid. Wij achten ons dan ook niet gerechtigd om die in het verhaal te

betrekken. Om van de tien maagden de "bruid" te maken lijkt ons niet minder ongelukkig dan de poging om in hen het "lichaam" van de bruidegom te herkennen.

Waarom zouden er bij de bruiloft van het **Lam** geen **bruidsmeisjes** kunnen zijn, net zoals er beslist een **bruid** zal zijn? En daarnaast nog veel genodigden, die net zo min de "bruid" zijn als het grote aantal bedienden, waaraan ook geen gebrek zal zijn. Laten we toch een natuurlijke uitleg geven, in de lijn van het beeld blijven en er niets inlezen (vgl. Ps. 45:14,15).

Het feit dat de bruidegom hier wordt voorgesteld als een persoon die op het punt staat om naar de bruiloft te gaan, is een bevestiging van de hele interpretatie die we aan deze gelijkenis geven. Het is niet nodig om te bewijzen dat met de bruidegom niemand anders kan zijn bedoeld dan de Heer zelf. Nu ligt het geheel in de aard van deze gelijkenis dat er aan een bruiloft niet te denken valt voordat de bruidegom zijn "volledige wasdom" heeft bereikt (Ef. 4:13); afgezien van het feit dat ook de bruid erbij hoort, hoewel ze in de gelijkenis (waarschijnlijk niet zonder opzet) niet op het toneel verschijnt.

Laten we nu verder luisteren naar wat er over de maagden wordt gezegd:

Vs.2-4. Vijf van hen nu waren dwaas en vijf wijs. Want de dwaze namen hun lampen, maar namen geen olie met zich mee; de wijze echter namen olie in hun kruiken, met hun lampen.

De taal is eenvoudig en glashelder. Alle maagden bezaten wat ze nodig hadden om de bruidegom bij het vallen van de avond te ontmoeten, namelijk brandende lampen. Uit vers 8 blijkt dat de dwazen die ook hadden, want anders hadden ze niet kunnen zeggen: "Onze lampen gaan uit!" De wijsheid van de wijzen bestond uit het meenemen van een voorraad olie in vaten, naast de lampen. De dwaasheid van de dwazen, dat ze niet hadden gerekend op een mogelijke vertraging van de bruidegom, zoals die later optrad, en niet op tijd voor een olievoorraad hadden gezorgd.

De **betekenis** van de olie komt in de gelijkenis ook heel duidelijk naar voren: Het was wat hun toerusting met brandende lampen de eigenschap van standvastigheid, van uithoudingsvermogen, verleende zelfs bij een vertraging in de komst van de bruidegom die veel groter was dan mocht worden verwacht; het was de voeding voor het aanwezige licht die ze tijdens de nacht nodig hadden.

Dat het daarbij niet om het bezit van de Heilige Geest op zichzelf kan gaan, is duidelijk, want zonder Hem zouden de tien helemaal geen "maagden" zijn geweest, d.w.z. geen geroepen tot de eer om de Bruidegom te ontmoeten en Hem te begeleiden in de

bruiloftszaal. Ook zouden ze dan helemaal zonder licht zijn geweest. Veeleer gaat het om wat voor ware “maagden” (in de zin van Openb.14) ten behoeve van deze speciale dienst van bijzonder belang was, namelijk de kennis van en oefening in het gebruik van het vaste profetische woord, waarover Petrus aan zijn broeders in de verstrooiing nadrukkelijk schrijft: “U doet er goed aan, daarop acht te geven als op een lamp die schijnt in een duistere plaats, totdat [de] dag aanbreekt en [de] morgenster opgaat in uw harten” (2 Petr.1:19).

Alleen geestelijk ingestelde en geestelijk gerichte zielen vinden licht in het woord van de profetie. Voor anderen is het duisternis. Maar niet alle geestelijk gerichte mensen, zelfs in onze tijd, schenken aandacht aan het profetische woord. Zij zijn tevreden met een zekere mate van kennis betreffende het heil en achten dat voldoende voor redding, voor vrede, voor heilszekerheid en voor persoonlijke heiliging. Ze beschouwen verdere aandacht, namelijk voor de profetie, als niet “praktisch”, speculatief, van twijfelachtige waarde, zo niet bedenkelijk en gevaarlijk. Waarom zou dit soort dwaasheid, die we tegenwoordig maar al te vaak aantreffen onder ontwijfelbare kinderen van God, zich niet ook manifesteren onder de "maagden" die op aarde zullen zijn in de dagen van de Zoon des Mensen; wier waarlijk geestelijke (maagdelijke) aard niet kan worden ontkend, maar die echter verzuimen om olie in vaten mee te nemen?

Vs.5 Toen nu de bruidegom uitbleef, werden zij allen slaperig en sliepen in. Dit uitblijven van de bruidegom werd, zoals duidelijk wordt uit het **verdere verloop** van de gelijkenis, de werkelijke aanleiding tot de openbaring van de dwaasheid van die vijf maagden zonder olie. **De olie in de lampen van de dwazen zou toereikend zijn geweest als de bruidegom onmiddellijk was verschenen. Pas zijn uitblijven werd de dwazen fataal.** Hier ligt dus onmiskenbaar het kritieke punt van het hele verloop van de handeling in deze gelijkenis. Daarom geloven we dat we mogen aannemen dat het de bedoeling van de Meester was om dit element in het bijzonder onder de aandacht van de discipelen te brengen.

Het is niet de eerste aanwijzing van dit soort die de Schrift bevat. We herinneren ons Dan. 9. Daar zoekt de profeet in de geschriften van Jeremia naar het aantal jaren dat Jeruzalem in puin zou liggen, namelijk zeventig jaar. Het eindresultaat van de openbaring die daarop volgde is: niet slechts 70, maar 7 x 70 jaar! Na Zijn opstanding spreekt Jezus tot de twaalven over het komende koninkrijk. Als Hij dan komt te spreken over de belofte van de Heilige Geest van de Vader, vragen de discipelen, die de twee dingen heel correct in een oorzakelijk verband hebben gebracht: “Heer, zult U in deze tijd het koninkrijk voor Israël herstellen?” De Meester antwoordt: “Het komt u niet toe tijden of gelegenheden te weten die de Vader in Zijn eigen macht heeft gesteld” (voor het herstel van de koninklijke heerschappij in Israël) (Handelingen 1:7). We weten

vandaag dat er bijna 1900 [*inmiddels bijna 2000, vert.*] jaar zijn verstreken en het uur heeft nóg niet geslagen.

Vergelijkbaar (en al eerder) is Luk. 19:11: "Zij dachten dat het koninkrijk van God onmiddellijk zou aanbreken". De gelijkenis van de Meester predikt een **uitstel**, dat tot op de dag van vandaag nog altijd van kracht is. De jonge gemeente in Thessalonica staat in zo'n vurige, momentane verwachting van de wederkomst van de Heer, dat ze bedroefd is over het feit dat sommigen uit haar midden al eerder ontsliepen, zodat de apostel haar troost met de verzekering dat als we leven en overblijven, we de ontslapenen niet zullen vóórgaan. Daarbij moet goed opgemerkt worden dat de Heilige Geest deze gemeente voor zo'n vurige, momentane verwachting van de Heer niet de minste berisping of verwijt laat maken – een stilzwijgend bewijs dat deze hartstoestand die de Heer (niet de Antichrist!) elk ogenblik verwacht, Zijn volledige goedkeuring heeft. Sindsdien zijn er 19 eeuwen voorbijgegaan zonder de wachtende Gemeente van de Heer de vervulling van haar verlangen te hebben gebracht. Uit dit alles blijkt heel duidelijk, dat God in de uitvoering van Zijn grote plannen met totaal andere perioden en tijdsafstanden rekent dan ons ongeduld zich zou willen voorstellen. Zonder dat er natuurlijk van een werkelijke "vertraging" in de vervulling sprake is, zoals ook Petrus (2 Petr. 3:9) tegen een dergelijke opvatting protest aantekent.

Hieruit komt het ons voor, dat de Meester in deze gelijkenis in de eerste plaats wil benadrukken dat het vanwege de Goddelijke manier om te allen tijde **met onvoorspelbare verlengingen en schijnbare vertragingen** te werken, belangrijk is om vóór alles te "waken", d.w.z. om **op ieder uitstel toegerust en goed voorbereid te zijn**, de goddelijke processen niet te berekenen naar menselijke maatstaven en vooral om olie in de vaten te hebben.

Er mag niet te veel gewicht worden gehecht aan het feit dat alle maagden slaperig werden en in slaap vielen. Ten eerste blijkt uit de verdere gang van zaken op geen enkele manier dat het inslapen de ene of de andere groep ook maar het minste nadeel heeft opgeleverd. De wijze maagden werden vanwege het slapen niet berispt of gedegradeerd. De dwazen leden geen groter verlies aan olie. Anderzijds wordt van beide groepen in vers 7 gezegd: "Toen stonden al die maagden op". Dit alles is voor ons slechts een bevestiging van de opvatting dat de hoofdnadruk (ook in de slotvermaning van de Meester) niet zozeer ligt op het element van de waakzame (bewuste) toestand, als wel op de toerusting met voldoende olie voor alle mogelijke onvoorziene omstandigheden en vertragingen.

Vs.6. Maar te middernacht klonk een geroep: Zie, de bruidegom! Gaat uit, <hem> tegemoet! Wat men van deze "middernachtsroep" al niet gemaakt heeft! Het bekende en zeer populaire gezang van Nicolai: "Wachet auf, ruft uns die Stimme" bevat ook een

strofe: "Mitternacht heißt diese Stunde". Het lied wordt nu al bijna 300 jaar [*inmiddels bijna 400 jaar, vert.*] gezongen in het christendom zonder dat men beseft, dat zowel de vrome dichter als de latere zangers zich op de een of andere manier hebben vergist. Een hele reeks van organisaties en bewegingen zijn sinds de dagen van Nicolai op het toneel verschenen, die telkens weer beweerden voor de werkelijke "middernachtsroep" te moeten worden aangezien. Bewijs genoeg, dat aantoonde hoe gebrekkig de hele onderliggende opvatting is: dat deze gelijkenis in de loop van en vóór het einde van het huidige tijdperk in vervulling zal gaan. Eén blik op het volgende vers is voldoende, om over al deze interpretatiepogingen een oordeel uit te spreken.

Vs.7. Toen stonden al die maagden op en brachten hun lampen in orde. Dat dit 300 jaar geleden niet gebeurde toen mensen het Nicolai-lied begonnen te zingen, behoeft geen speciaal bewijs. Evenmin heeft een zogenaamde "middernachtsroep" die sindsdien is gehoord ooit zo'n overtuigend effect gehad op alle "maagden", dwaas en wijs, als men de gelovige Gemeente daaronder moet verstaan. Sinds de dagen van de apostelen is er nooit een algemeen "ontwaken" geweest dat alle gelovige kringen heeft doordrongen en een daaropvolgend "ontsteken van de lampen" voor de op handen zijnde komst van de Heer. Men lijkt niet te merken dat men al eeuwenlang ófwel de Meester tot een zeer onnauwkeurige, onbetrouwbare profeet maakt, óf dat de heersende opvatting die deze gelijkenis op de Gemeente van deze tijd betreft steeds ongegronder wordt. Want als de vrome Nicolai 300 jaar geleden gelijk had toen hij zong: "Mitternacht heißt diese Stunde" - dan komt het gevolg geenszins overeen met de oorzaak; want nóch hij, nóch wij hebben ervaren wat dit 7e vers belooft het onmiddellijke effect te zijn van het middernachtelijk geroep.

Vs.8-9. De dwaze nu zeiden tot de wijze: Geeft ons van uw olie, want onze lampen gaan uit. De wijze antwoordden echter en zeiden: [Nee], opdat er niet misschien voor ons en voor u helemaal niet genoeg is; gaat liever naar de verkopers en koopt voor uzelf. Het kan nauwelijks duidelijker of krachtiger worden uitgedrukt, dat niemand zijn eigen paraatheid aan een ander (zelfs maar gedeeltelijk) kan overdragen. Hier begint een lang en pijnlijk hoofdstuk uit de kerkgeschiedenis - dat van het pure naspreken en nabidden. We vertrouwen op het oordeel van de een of andere leraar die ons weet te imponeren. Men beeldt zich in dat men "diens olie!" heeft! Gevaarlijke misleiding. In goddelijke dingen heeft men slechts wat men zelf standvastig heeft verworven, wat men heeft bevochten en beproefd.

Terecht, en ongetwijfeld oprecht, wijzen de wijze maagden de dwaze op de **enige bron** waaraan zij, toen er nog tijd was, ook zelf hun olievoorraad hadden ontleend. Want iets anders kunnen de verkopers in de gelijkenis niet betekenen dan de normale en legitieme bron voor levering van olie. Dit was onder alle omstandigheden het beste, oprechtste en meest liefdevolle advies dat de wijzen hun dwaze zussen konden geven:

Naar de bron, naar de bron! Ook vinden we in de overige trekken van de gelijkenis geen spoor van een aanwijzing dat ze geen verkopers meer konden vinden of geen olie meer konden kopen. Dit alles moet in de gelijkenis worden ingelezen, en men heeft dat ook gedaan. Maar het staat er niet, waarvan men zich (zonder vooringenomenheid) gemakkelijk kan overtuigen. Het volgende vers maakt duidelijk wat we bedoelen.

Vs.10. Toen zij echter weggingen om te kopen, kwam de bruidegom; en zij die gereed waren, gingen met hem naar binnen naar de bruiloft, en de deur werd gesloten. De taal van de gelijkenis laat duidelijk niet alleen de mogelijkheid open dat er nog olie te koop was, d.w.z. dat het nog mogelijk was om licht en inzicht te verkrijgen uit het vaste, profetische Woord; maar ook de waarschijnlijkheid dat deze dwaze maagden, hoewel te laat, werkelijk olie in handen kregen, olie die voldoende zou zijn geweest om hen tot wijze maagden te maken als ze zich die maar op tijd hadden verschaft. De ramp voor hen was, dat ze **de tijd die hun was geschonken om zich op een passende manier gereed te maken niet hadden herkend en benut**. Ze waren net zo goed **gerechtigd, geroepen en genodigd** als hun slimme zussen. Het enige wat hun ontbrak was **paraatheid**. En alleen degenen **die paraat waren**, gingen met de bruidegom naar binnen, naar de bruiloft.

Ook hier is het onmiskenbaar, dat men het woord van de Heer regelrecht geweld aandoet als men de eigenlijke clou van deze enorm ernstige gelijkenis in iets anders legt dan in het kenmerk van **paraatheid**. Het **recht** om de trouwzaal te betreden ligt al in de aanduiding "**maagden**" voor al degenen die zijn geroepen en genodigd. Dit karakter bezaten ze alle tien zonder enig onderscheid, en ze bezaten het tot aan het einde van de dingen die in de gelijkenis horen. Maar het ligt in de aard van de zaak dat dit karakter en de **bevoegdheid** die eruit voortvloeit - hoe men zich een bruiloft ook mag voorstellen - nooit door mensen kan worden verworven, gekocht of verkregen, anders dan "bij de gratie van de nodigende partij". Dit principe is volgens de Schrift onbetwistbaar, ongeacht de vraag of onze opvatting van de tien maagden dat ze een **Israëlitische groep** vormen, juist is; of de bijna overal geliefde opvatting, dat onder hen de huidige Gemeente moet worden verstaan. In geen geval mag dit fundamentele en diepgaande **onderscheid tussen bevoegdheid en paraatheid** worden veronachtzaamd. Helaas gebeurt dit telkens weer, zodra men van de dwaze maagden ongelovigen of onbekeerden, d.w.z. nog niet geroepenen en onbevoegden maakt. Aan mijn **bevoegdheid** kan ik nooit ook maar het geringste bijdragen. Voor mijn paraatheid rust **de hele verantwoordelijkheid echter op mij**, omdat God alles wat daarvoor nodig is op tijd geeft (2 Petr. 1, 3 ev.).

In deze hele gelijkenis is er ook geen enkel aspect dat een duiding op onbekeerden of niet-wedergeborenen toestaat of vereist. Het feit dat men het verhaal steeds weer voor evangelistische en opwekkingsdoeleinden wil benutten, heeft veel aan de

verduistering van zijn heldere betekenis bijgedragen. Het is dezelfde wandaad waarmee men zich ook dikwijls aan dat bekende woord van de Heer tegen Martha: "Maar één ding is nodig" (in Luk. 10, 42) schuldig maakt, een woord dat, net als deze gelijkenis, volledig is gebaseerd op het discipelschap en het volgen van Jezus dat al bestond voordat het werd gesproken en dat alleen van daaruit correct kan worden geïnterpreteerd; maar dat desalniettemin keer op keer moet dienen als een van de meest populaire bekeringsteksten. Zo is ook deze hele gelijkenis duidelijk gesproken over en gericht tot bewuste discipelen van Jezus. Want alleen zulke mensen kan het betreffen, wanneer de Meester ter afsluiting zegt: Waakt dan! Om op te letten moet je leven hebben en ontwaakt zijn. Daarmee is over alle interpretaties van het woord "en de deur werd gesloten", die er de toegang tot het leven, behoud en dergelijke van willen maken, een oordeel uitgesproken, want in de gelijkenis zelf ligt daarvoor niet de minste grond. Binnen het kader van de gelijkenis is het **helemaal geen kwestie van leven of redding**, waarop hier een aangrijpend antwoord wordt gegeven, maar slechts **een kwestie van eer en onderscheiding**. Dat de dwaze maagden zouden zijn omgebracht, of op een andere manier hun leven hebben verloren, of zelfs maar hun maagdelijke karakter hebben verbeurd of zijn kwijtgeraakt, wordt met geen enkele lettergreep aangeduid. De deur die voor hen werd gesloten, is de **deur naar het huwelijksfeest - niet de deur naar leven en gelukzaligheid**. Het is de waardigheid en de onderscheiding om de ereplaats te mogen innemen tijdens deze prachtige verbintenis van de bruidegom met zijn bruid, om daar op een bijzondere manier te mogen dienen en het feest op te luisteren - waarvan ze zichzelf vanwege hun gebrek aan olie hebben uitgesloten. **Dát staat in de gelijkenis**. Uitsluiting van het leven en de verlossing komt er **volstrekt niet in voor**. Dat erin te lezen is inlegkunde, geen uitleg!

Maar, zo werpen velen tegen, wat zeggen de volgende verzen dan? Welnu, we willen die volledig aan het woord laten komen.

Vs.11,12. Daarna echter kwamen ook de overige maagden en zeiden: Heer, heer, doe ons open! Hij echter antwoordde en zei: Voorwaar, ik zeg u: ik ken u niet. Hiermee zou op overduidelijke manier zijn gezegd dat de Heer hen op geen enkele manier en in geen enkele zin erkent als behorend bij Hem, en daarmee zou hun lot zijn bezegeld als reddeloos verloren en verdoemd. Is dat waar en is die conclusie gerechtvaardigd?

Allereerst moet men het significante verschil opmerken tussen de afsluiting van deze en de twee volgende gelijkenissen in dit hoofdstuk. Hier sluit Jezus eenvoudig af met de vermaning: "Waakt dan!" In de volgende gelijkenis (vs. 30) is de afsluiting heel anders: "Werpt de nutteloze slaaf uit in de buitenste duisternis, daar zal het geween zijn en het tandengeknars". En bij de derde (vs. 46): "En dezen - de aan mijn linkerhand staanden en vervloekten - zullen gaan in de eeuwige straf". De maagden wordt noch

"de uiterste duisternis" noch de "eeuwige straf" toegezegd. Wat de Schrift echter niet doet, hebben Schriftuitleggers niet het recht om te doen.

Maar betekent het niet hetzelfde wanneer Jezus zegt: "Ik ken u niet"? Nee, volgens het taalgebruik van de Schrift in geen geval. Want de Schrift maakt heel duidelijk en beslist onderscheid tussen "kennen" en "kennén". Bijvoorbeeld wanneer er in 1 Sam. 3:7 over de jongen Samuël, die (volgens vs. 1) de HEERE al diende en die ongetwijfeld thuis al aan de HEERE was gewijd, wordt gezegd: "Nu **kende** Samuël de HEERE nog niet". Wie dat wil opvatten alsof de jongen tot dan toe niets over de HEERE had geweten of nog nooit in een bewust dienende positie ten opzichte van Hem had gestaan, doet het tekstverband geweld aan. Of wanneer Jezus in Matth. 11:27 uitspreekt: "Niemand kent de Zoon dan de Vader" – dan wil Hij daarmee beslist niet zeggen, dat helemaal niemand, noch de heiligen van het oude verbond, noch Zijn discipelen, ook maar het minste besef of kennis van Hem, de Zoon, zouden hebben of hebben gehad. Dat zou betekenen dat Hij Zijn woorden een volstrekt onmogelijke zin had gegeven. Hij zou zichzelf regelrecht hebben tegengesproken als Hij het woord "weten" niet in meer dan één betekenis had gebruikt. Want in Johannes 7:28 zegt Hij tegen de Joden: "U **kent** Mij en ook weet u vanwaar Ik ben". Daarentegen zegt Hij in Johannes 8:19 tegen diezelfde Joden: "U **kent** noch Mij noch mijn Vader".

Een heel duidelijk voorbeeld waar "niet kennen" afwijzing betekent wordt ons voorgesteld in Luk. 13:2-28. Daar is beslist en uitdrukkelijk sprake van "behouden worden" (vers 23). Op die basis gebruikt de Heer dan het machtige woord: "Ik weet niet vanwaar u bent; gaat weg van Mij, alle werkers van ongerechtigheid. Daar zal het geween zijn en het tandengeknars ..." Daar maken het tekstverband en de bijhorende toevoegingen onomstotelijk duidelijk wat voor een "niet kennen" er wordt bedoeld. Hier daarentegen ontbreken al deze trekken; en het tekstverband verbiedt ons om ze erin aan te brengen.

Laten we een voorbeeld uit het leven nemen om te verduidelijken wat hier staat en wordt bedoeld - Als een hooggeplaatste en aan het hof gerespecteerde en welkome persoonlijkheid, een hoge ambtenaar of dienaar van de staat, zich aan iets onhandigs schuldig maakt, dan "kent" men hem vanaf dat moment aan het hof niet meer. Dat betekent niet dat hij zijn ambt of zijn vrijheid, laat staan zijn leven, zal verliezen. Niets van dat alles. Men heeft nog steeds zakenrelaties met hem; hij blijft in functie en dienst; maar aan het hof heeft hij zich onmogelijk gemaakt. In die kringen wordt hij niet meer "gekend". Zo is het ook hier.

De zaak is echt ernstig genoeg, wanneer discipelen van Jezus vanwege een gebrek aan paraatheid voor Zijn verschijning hun eigenlijke roeping mislopen en dan beschaamd worden bij Zijn komst (1 Johannes 2:28). Niets wordt er verbeterd of gediend, wanneer

men dit alles tot over de streep van het verloren-zijn wil uitstrekken. Men meent door dit te doen heel ernstig en vastberaden op te treden. Men vergeet, dat het toevoegen aan de Schrift net zo verwerpelijk is als het ervan afdoen. En het ongepast betrekken van woorden als deze op verworpen-worden en verloren-zijn, heeft het zeer bedenkelijke en droevige effect gehad dat discipelen van Jezus ze eenvoudigweg niet tot zich laten doordringen; want hun is geleerd om deze woorden op onbekeerden te betrekken. Zo maakt men in overdreven ijver het Woord van God in feite onwerkzaam en men verijdelt de door de Geest gekoesterde bedoeling. Het doel van deze gelijkenis is echter niet de bekering van de ongelovigen, maar de paraatheid en waakzaamheid van de volgelingen en discipelen van de Heer.

Vs.13. Waakt dan, want u kent de dag of het uur niet. We hebben in dit vermanend slotwoord van de gelijkenis de belangrijkste sleutel tot de juiste interpretatie al herkend. De gelijkenis onderwijst niet "boetedoening en bekering" voor ongelovigen, maar waakzaamheid, d.w.z. **paraatheid**, voor "maagden", d.w.z. voor bewuste discipelen en volgelingen van de Heer. Ze loopt uit op de dag van de "Mensenzoon", aan wie de Vader heel het oordeel heeft gegeven, d.w.z. op de dag die zal volgen op de huidige heilstijd en die deze tot haar afsluiting zal brengen. De vermaning: Waakt dan! is onverminderd geldig voor discipelen en gelovigen van alle tijden, ook voor ons in de huidige wereldtijd die voorafgaat aan de komst van de Zoon des Mensen.

[Uit: "Das prophetische Wort", 2^e jaargang, no.12, 1908. Bad Klosterlausnitz, Thüringen: Maranatha-Verlag]